

Kertomuksia Liperin salon Sahlmaneista, m.m. Mäkelän tilan emännästä,
Kertonut ja kirjoittanut Toivo Denonen v. 2000.

SAHLMAN

Karl S 25.5.1844 k 29.12.1922. Eli 78 vuotta 7 kuukautta.
Ensimäinen vaimo oli S 28.5.1849. k. 28.7.1889. Eli 40 vuotta 2 kuuk

Karl oli vihittäissä 25 vuotias ja vaimo 20.

Heille syntyi 20 vuoden aikana 10 lasta.

Eva Maria on kaikkein tutuin, koska hän oli meidän mummi
Hänet vihittiin Mäkelän emännäksi 27.7.1890. Eva Maria oli silloin
19 vuotias, Hänelle syntyi 9 lasta 24 vuoteen.

Kun Eva Maria tuli Mäkelän emännäksi, niin uusi vaimo tuli
Telmoon vain reilun kahden kuukauden päästä.

Uuden emännän tullessa oli Telmossa Karlin lisäksi 4 poikaa
Johan 16 vuotta 11 kk, Häntä en muista koskaan nähneeni.

Antti 14 vuotias Hänet muistetaan meillä Puntarikosken Anttina

Kalle hän 8vuotta ja 8 kk. asui liperinsalossa, Olikookas

vartaloineen ja nuoruudensa päivinä melko voimakas mies

Eetu oli silloin 3vuotta 8 kk, Hän oli pienenpuoleinen hyvin

reipas mies. Eleli Päivilän luona olevassa Kalle Puhakan omista-
massa mökissä. Suuri lapsijoukko ja elämä oli kovaa

Kerran talvella hevostöissä ollessaan hän tuli meilleruoka-
tunnillaan söi ja kun oli pakkanen lämmitti hattunsa uunin
hiilloksessa pani kiireesti päähänsä ja lähti.

Se pieni väärävarsi piippu häyrysi aina kun hän meni.

Eetu oli tämän seudun kaikkein nopeimpia verkko kutojia

Oli erikoinen veitsikin joka oli kiinni pikkusormessa, ei tarvinn

etsiä. Kovin äkillinen oli hänen pois lähtönsä. se tuli naapurissaan

työmatkallaan. Vuosi oli ehkä 1938, talvenaikaa se oli kun mekin
kuljimme jäätä myöten.

Kun Karl otti uuden vaimon oli hän itse 46 vuotias ja,
vaimo 26 vuotta. Tästä parista ovat minun vanhempani kertoneet,

että tämä nainen oli ollut Pietarisen talossa ehkä pitkällään

penkillä. Sahlman tuli ja kun aukaisi oven niin heti sanoi,

Pääsetkös siitä sen lutka ruokaa laittamaan ja pyykkiä pesemään

ja leipää paistamaan? Jalähti samalla pois. Toinen juoksi

perästä ja kysyi että ootko sinä ihan tosissas? Sahlman vakuutti
olevansa. Siitäse sitten yhteinen taival alkoi.

Siltä ajalta kun muistan tämän Henrikan* hän oli jo leski
Häntä sanottiin Telmonmummoksi. kulki täällä Mäkelän suvun

luona talvella viikottain kussakin paikassa. hiero ja kuppasi

Viimeisen kerran kun olen häntä nähnyt oli jo syys

kesä. Hän souti tähän meille veneellään kävi kylälläkin

viipyi viikko sotalla ja souti sitten pois. Sen jälkeen en ole
häntä nähnyt.

Hänen lapsistaan Otto ehkä on kynyt meillä, vuosi 1932

tai niillä main? Tuli Mäkeläisten kansa metsäpolkuja myöten

Enoksi ne sanoivat on jäänyt jotenkin sellainen kuva että

hän asuisi Kerimäellä?.

Petter meillä sanoivat sitä eno Petukaksi, Asui Joensuussa

Leppästen kanssa näytti olevan hyväkin tuttava. Senparemmin en

hänen perhettään tiedä?

Kyllä hän kävi meillä monestikin.

Ida. Ida niminen henkilö oli Puntarikoskelaisille läheinen

tuttava oliko hän sitten tuo sama? Sanoivat Kairakaisen Idaksi

Mooses, hänet kyllä tunnettiin. oli pitkään kunnan maatilalla
töissä. Telemon mummo puhuikin usein Muokosta.

* Kallesta, vielä. Kallehan oli Mäkelän vävyjä, hänet oli vihitty
Mäkelän ukin siskon Henrikan kanssa, 9,9,1900.

papintodistuksen mukaan Kalle oli 18v ja 9 kk vanha

ja Henrika 21 vuotta. Heille syntyi 4 lasta Martta, Toivo
Alina, Saara.

Mäkelän nykyisen Kalle Sahlman rakentanut Kalle Sahlman

Kerran meillä käydessään Kalle Sahlman kertoi omia kokemuksiaan

Kun hän nuorena miehenä meni erääseen taloon ja tahtoi tulla töihin kunhanvain saisi syödäkseen. Siihen isäntä oli tuumannut että, meneehäse yksi mies, Kauha soppaan lisää vettä sillä se on kuitattu, mutta leivän se syö sitä ei voi auttaa. Sai töitä, silloin oli talvenaika.

Toisesta talosta Kalle oli saanut kaksi urakkaa Oli tehtävä piikkilanka aittaa, Se oli isännälle uutta asiaa eikä tiennyt kuinka paljon aikaa menisi. No Kalle teki aidan odotetua paljonnopeammin. Meni isännälle sanomaan että aita on valmis. Tähän isäntä ihmeissään että, AITAKO TEHTY.

Eikä maksanut heti palkkaa.

Toisessa urakassa oli puronperkaus, Isäntä löi yläjuoksulle merkki paalun jonka pää piti tulla näkyviin. TYö sujui taas odotettua nopeammin, ja merkki tuli näkyviin. Vieraatmiehetkin todistivat sen.

Lopulta tuli palkanmaksu Isäntätuli ja antoi rahaa sanoen tässä on siitä aijan teosta. Sitten isäntä pyörähtikin ja sanoi siitätoisesta urakasta hän ei ilkeä maksaa kuin takaperin ja antoi rahan toisesta kädestä selän takaa.

Siitä Eetun asunnosta, se todellakin oli kokoajan Puhakan omaisuutta. Vasta Eetun kuoltua Puhakat ovat antaneet sen mökin nimellisestä hinnasta. Viikon parin päästä Riitta oli käynyt kehumassa kuinka paljon hän sai voittoa. kun möi kokonaan

Liperinsalossa talo on numero 8 ja joku osanumero ^{Risto} *(Kerkläinen?)* 8 numeroita on siellä moniakin Risto vain ei tiennyt mikä niistä on pääpaikka. Sen nimi on LEPPÄLÄ historiassa sanotaan näin

Kruununtila, Jöran Eroin -1722-1743-torpparivuoteen 1727.

Jöran Eroin-1754.1777-

Jöran Eroisen leski-1778-1783.

Garl Leppänen-1784-1807.

Erik Mikkoisen leski 1808-1820.

Olof Erikss Mikkoin.1821-1845.

Erik Olofsson Mikkoin 1846--.

$\frac{1}{2}$ Tilasta Mikhell Eroin n 1808-1823.

Mikhell Eroisen leski 1824-1840.

Hans Eronen 1832-1844.

1/ $\frac{4}{5}$ VUOSINA ~~1832-1840~~ 1832-1840

Mikhell Hansson Eronen 1845--.

Toisissa sukuseuroissa tallettavat myös kuvia, minäkin olen lähettänyt Nenosten seuraan kuvia. Meilläkin Äiti hävitti osan nenosten kuvia.

Risto taas sanoi Äitinsä hävittäneen Sahlmannien vanhat kuvat

Kerran soitti minulle Jyväskylästä Nenosten sukuun kuuluva mies Lähetin hänelle sukuun kuluvaan naisen kuvasta kopion ja arvaas mitä se olikin hänen Äitinsä kuva. Ilahtui kovasti ja lähetti minulle kuvan miehestä joka on Isäni ukki Elänyt 1820-1887 ja yksitoista lasta.

Meijerillä kävi kylmäkone asentajana, Outokummun kalattomalta Pauli Sahlman .Reipas otteinen niinkuin Sahlmanit yleensä Oltiin kerran juustolan kellariosassa korjailemassa laitteita Oli siellä joku tyttökin täissä, sattui tulemaan lähetyville kumiessussa oli mahan kohdalla pieni reikä. Pauli pisti siihen sormesa ja sanoi tuossa on reikä .Ei se tyttö hämmästynyt teki vain töitään kuin ei mitään

Pauli on jo kuollut ,kyllä hän jotekin tähän sukuun kuului

Telmonsaari on noin kolme ja puoli kilometriä pitkä kaksi kilometriä leveä, ja sen erottaa liperinsalosta 600 metriä leveä salmi

Numero kuutta on siinä kansakoulun ~~käkkö~~ lähetyvillä ja lähempänä Salonnenää tien kahtapuolta. saarella ei ole. Kysyin tätä kunnantoimistolta .

Sittenvielä pieni leikillinen kysymys Enon siskoja yleensä sanotaan tätiksi, mutta yksi ei ole täti

Minkalainen sukulainen hän on ?